

Spis treści

Wprowadzenie	7
Część pierwsza. Doświadczenia edukacyjne na tle zmian społecznych we współczesnym dyskursie naukowym	13
1. Pojęcie doświadczenia w perspektywie teoretycznej	15
1.1. Doświadczenie/a edukacyjne jako element biografii człowieka	20
2. Zmiany społeczne – zmiany dla edukacji	27
2.1. Zmiana społeczna – aspekt teoretyczny	27
2.2. Zmiana w płynnej nowoczesności	34
2.3. Szkoła w płynnej nowoczesności	50
3. Szkoła jako organizacja – zmiany organizacji – zmiany dla edukacji	56
3.1. Reforma obniżająca wiek realizacji obowiązku szkolnego z 7. do 6. roku życia	72
3.2. Reforma przywracająca obowiązek szkolny dla dzieci siedmioletnich, likwidująca gimnazja i zmieniająca podstawy programowe	79
3.3. Ogólnopolski strajk nauczycieli w 2019 roku	86
3.4. Pandemia COVID-19 w Polsce – zmiana dla edukacji	94
3.4.1. E-learning – nauczanie na odległość	95
3.4.2. Edukacja zdalna w Polsce w dobie pandemii COVID-19	102
4. Rozwój jako zmiana. Zmienność ludzkiego zachowania	114

4 Spis treści

4.1. Rozwój psychofizyczny dziecka sześciolatniego w kontekście wcześniejszego rozpoczynania nauki w szkole	119
4.2. Rozwój fizyczny i motoryczny	121
4.3. Rozwój poznawczy	124
4.4. Rozwój emocjonalny i społeczny	144

Część druga. Doświadczenia edukacyjne dzieci rozpoczynających naukę w szkole w wieku 6 lat z perspektywy ich samych, ich rodziców i nauczycieli	155
---	-----

1. Metodologia badań własnych	157
-------------------------------	-----

1.1. Przyjęta orientacja metodologiczna. Uzasadnienie wyboru	158
---	-----

1.2. Uzasadnienie wyboru paradygmatu interpretatywnego w prowadzonych badaniach	161
--	-----

1.3. Przedmiot i cel badań. Problematyka badań	166
--	-----

1.4. Wywiad jako metoda gromadzenia danych	168
--	-----

1.5. Dobór próby, charakterystyka badanej grupy i miejsca badań	173
--	-----

1.6. Strategia opracowania zgromadzonego materiału	175
--	-----

2. Reforma obniżająca wiek realizacji obowiązku szkolnego z 7. do 6. roku życia	181
--	-----

2.1. Emocje towarzyszące uczniom podczas rozpoczynania nauki w klasie I	182
--	-----

2.2. Szkoła jako bezpieczna przystań	196
--------------------------------------	-----

2.3. Stosunek do obowiązków szkolnych i realizacji zadań wynikających z pełnienia roli ucznia	228
--	-----

2.4. Pozytywne i negatywne doświadczenia sześciolatków uczniów z klas I–III (z etapu edukacji wczesnoszkolnej)	258
---	-----

2.5. Sześciolatek kontra siedmiolatek	274
---------------------------------------	-----

3. Reforma przywracająca obowiązek szkolny dla dzieci siedmiolatków, likwidująca gimnazja i zmieniająca podstawy programowe	285
---	-----

3.1. Preferencje etapu edukacyjnego w ramach szkoły podstawowej	286
3.2. Trudności wynikające z konieczności przestawienia się na inny – przedmiotowy sposób nauczania	294
3.3. Pozytywne doświadczenia towarzyszące rozpoczynaniu nauki w klasie IV – przejściu do nauczania przedmiotowego	323
3.4. Negatywne doświadczenia towarzyszące rozpoczynaniu nauki w klasie IV – przejściu do nauczania przedmiotowego	335
3.5. Sześciolatek gimnazjalistą?	346
3.6. Sześciolatek czwartoklasista w percepcji nauczycieli przedmiotowych	350
4. Ogólnopolski strajk w polskiej oświacie „Nauczyciele są ważni”	367
4.1. Strajk nauczycieli – dodatkowa przerwa od szkoły i nauki	367
Część trzecia. Edukacja zdalna w czasie pandemii COVID-19 z perspektywy uczniów, ich rodziców i nauczycieli	377
1. Zdalna edukacja jako jedna z konsekwencji pandemii COVID-19 w Polsce	379
1.1. Obawy towarzyszące uczniom w związku z pandemią COVID-19 w Polsce	381
1.2. Postrzeganie przez uczniów zdalnej edukacji w kategoriach korzyści i strat	395
1.3. Warunki do nauki zapewnione uczniom podczas edukacji zdalnej	406
1.4. Edukacja zdalna czy stacjonarna? Która trudniejsza?	415
1.5. Efektywność kształcenia	434
1.6. Weryfikacja wiedzy przez nauczycieli podczas zdalnej edukacji	461
1.7. Kontakty społeczne w dobie pandemii COVID-19	475

6 Spis treści

1.8. Pozytywne i negatywne doświadczenia uczniów związane z epidemią COVID-19 i zdalną edukacją	485
Podsumowanie: doświadczenia edukacyjne dzieci rozpoczynających naukę w szkole w wieku 6 lat w Polsce (w okresach reform wieku obowiązku szkolnego, strajku nauczycieli, zdalnej edukacji)	501
Bibliografia	509
Aneksy	533